

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-03-02

Vår referens

Kristina Olsson

Enhetschef

kristina.ohlsson@malmo.se

Återrapportering av uppdrag från kommunstyrelsen efter Tillväxtkommissionens slutrapport STK-2025-1955

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade i maj 2024 att för egen del ge sex uppdrag till stadskontoret efter Tillväxtkommissionens slutrapport. I ärendet redovisas för det arbete som staden gjort med utgångspunkt från det beslutet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner rapporteringen.
2. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att samordna och utveckla arbetet med möjliggörande av testbäddar och demonstrationsmiljöer i Malmö.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260323 Återrapportering av uppdrag från kommunstyrelsen efter Tillväxtkommissionens slutrapport

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-03-23

Kommunstyrelsen 2026-04-01

Beslutet skickas till

Stadskontoret, Omvärld och näringsliv

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2020 att inrätta en tillväxtkommission för ett inkluderande och hållbart Malmö. Tillväxtkommissionen initierade sitt arbete i mars 2021 och i maj 2023 överlämnade kommissionen sin slutrapport till kommunstyrelsen. I juni 2023 fattade kommunstyrelsen beslut om att sända slutrapporten på remiss till

stadens nämnder och helägda bolag. I maj 2024 presenterades inkomna yttranden över kommissionens slutrapport samt stadskontorets bedömning och förslag på arbete framåt. Kommunstyrelsen beslutade för egen del att uppdra åt stadskontoret:

- att inarbeta relevanta delar av Tillväxtkommissionens slutrapport i förslag till nytt näringslivsprogram för Malmö;
- att, tillsammans med berörda förvaltningar och bolag, möjliggöra för fler testbäddar och demonstrationsmiljöer i Malmö;
- att undersöka förutsättningarna för ett aktivt påverkansarbete för att möjliggöra användningen av statliga investeringsfonder i gränsregioner;
- att, tillsammans med berörda förvaltningar, utreda frågan om en aktiv förmedling i Malmö av jobb i Danmark;
- att, tillsammans med berörda förvaltningar, utreda möjligheten att teckna sociala överenskommelser mellan Malmö stad och näringslivets aktörer i Malmö;
- att återkomma till kommunstyrelsen under 2025 med rapportering om arbetet.

Nedan följer en redovisning av arbetet under respektive beslutssats.

1. Inarbeta relevanta delar av Tillväxtkommissionens slutrapport i förslag till nytt näringslivsprogram för Malmö.

Tillväxtkommissionens slutrapport har varit ett av underlagen i framtagandet av nytt näringslivsprogram för Malmö (STK-2024-182). Framtaget förslag till näringslivsprogram utgår ifrån slutrapportens resonemang och rekommendationer i flera avseenden. Det handlar bland annat om att stärka den kommunala servicen för företagare; tydliggöra och säkerställa näringslivsperspektiv i stadens processer och satsningar; främja en effektiv markanvändning i verksamhetsområden; stärka den regionala samverkan i etableringsfrågor; samt att arbeta för en ökad arbetsmarknadsintegration i Öresundsregionen. Programmets framåtblickande del mot Malmö 2050 utgår från rekommendationen i slutrapporten om att ta fram en gemensam framtidsbild och riktningssangivelse för Malmö. Programförslaget tar sikte på den potential för Malmö och regionen som följer av färdigställandet av Fehmarn Bältförbindelsen, vilket också Tillväxtkommissionen framhåller i sin slutrapport.

2. Tillsammans med berörda förvaltningar och bolag möjliggöra för fler testbäddar och demonstrationsmiljöer i Malmö.

Stadskontoret har inhämtat information från förvaltningar och bolag för att få en överblick över aktuellt läge i arbetet med testbäddar och demonstrationsmiljöer.

Stadskontoret ser tre huvudsakliga områden i stadens arbete med testbäddar och demonstrationsmiljöer som kan särskiljas. De är 1) implementering av innovativa lösningar från näringslivet i stadsutvecklings- och pilotprojekt, 2) tillhandahållandet av infrastruktur i befintlig stadsmiljö i form av labb och demonstrationsplatser för återkommande tester av innovativa lösningar, och 3) utveckling- och implementering av innovativa lösningar i stadens organisation och upphandling av innovativa tjänster/produkter. Inom de två första områdena görs i dag flera insatser i linje med uppdraget att möjliggöra för fler testbäddar och demonstrationsmiljöer i Malmö. De inkluderar fristående projekt, men också delar av mer övergripande strategiska innovationssatsningar. Inom det tredje området finns enligt stadskontoret en utvecklingspotential som skulle kunna bidra till att främja innovation i staden.

Samtidigt som flera satsningar och processer är i gång noterar stadskontoret signaler från näringslivet om svårigheter att använda Malmö stad som testbädd. Sammantaget upplever näringslivet och akademien en osäkerhet kring vem de ska kontakta i staden, begränsade möjligheter till testbäddar och pilotprojekt, samt långsamma och otydliga processer. Behov finns av att tydliggöra stadens roll och underlätta för näringslivet att samarbeta med Malmö stad kring testbäddar. För att realisera och utveckla möjliggörandet av fler testbäddar och demonstrationsmiljöer i Malmö och för att identifiera synergier och främja kunskapsöverföring och lärande ser stadskontoret också behov av ett gemensamt arbete i staden. Stadskontoret föreslår därför att stadskontoret får i uppdrag att samordna och utveckla arbetet med möjliggörande av testbäddar och demonstrationsmiljöer i Malmö.

3. Undersöka förutsättningarna för ett aktivt påverkansarbete för att möjliggöra användningen av statliga investeringsfonder i gränsregioner.

Stadskontoret har inhämtat underlag från Nordiska ministerrådet. Frågan är känd inom ministerrådets sekretariat då den har lyfts av Svinesundskommittén, den gränsregionala samarbetskommittén mellan Sverige och Norge. Svinesundskommittén har gjort Nordiska ministerrådets Gränshinderråd uppmärksam på att de svenska och norska finansieringssystemen i dag hämmar små och medelstora företags möjligheter att i sitt utvecklings- och innovationsarbete använda testbäddar och tillhörande tjänster i grannlandet. Både Innovasjon Norge och Norges Forskningsråd ställer krav på att stödmottagarna ska vara från Norge, och motsvarande gäller i Sverige för Vinnova, Formas och Tillväxtverket. Motsvarande gränshinderproblem gäller även för svenska och danska aktörer i Öresundsregionen. Eftersom offentliga medel spelar en avgörande roll för innovationsklimatet i Norden är nationella begränsningar ett stort hinder mot att utveckla Nordens fulla innovationspotential, speciellt då medlen som Nordic Innovation (institution under Nordiska ministerrådet) förfogar över är små i förhållande till vad som investeras i nationella stödprogram. Från

Svinesundskommitténs sida ser man därför bland annat behov av ett tydligare mandat för statliga institutioner om en gemensam nordisk hållning i riktlinjerna för nationella innovationsprogram. Kommittén lyfter fördelarna med ett utökat nordiskt samarbete om nyttjandet av forskningsinfrastrukturen; det blir fler som kan dela på driftskostnaderna, det ökar tillgängligheten till forskningsinfrastrukturen, vi får en starkare nordisk röst i internationella sammanhang och vi får mer valuta för pengarna av de nationella investeringarna.

Mot bakgrund av ovan är stadskontorets bedömning att det finns förutsättningar för en dialog i frågan, och i förlängningen ett påverkansarbete. Stadskontoret har lyft frågan i samarbetet inom Greater Copenhagen för att få till stånd en dialog med Nordiska ministerrådet, även tillsammans med andra gränsregioner i Norden såsom Svinesundskommittén. Stadskontoret har dessutom tagit frågan vidare inom ramen för samarbetet i FIRS (Forsknings- och innovationsrådet i Skåne) då frågan främst rör området forskning och utveckling.

4. Tillsammans med berörda förvaltningar utreda frågan om en aktiv förmedling i Malmö av jobb i Danmark.

Stadskontoret har inhämtat information av arbetsmarknads- och socialförvaltningen om förvaltningens arbete med målgrupper relaterat till arbetsmarknaden i Öresundsregionen och särskilt vad gäller jobbmöjligheter i Danmark. Information inhämtades också om det inom ramen för den strategiska överenskommelsen mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö har förts diskussioner med Arbetsförmedlingen lokalt om frågan om förmedling av jobb i Danmark eller någon satsning riktad till arbetsmarknaden i Öresundsregionen.

Av informationen framgår att arbetsmarknads- och socialförvaltningens Arbetsmarknadsavdelning (AMA) har bedrivit ett arbete riktat mot arbetsmarknaden i Danmark under en längre tid. Tidigare anordnades jobbmässor via Greater Copenhagen, som AMA deltog i. Tyvärr sammanföll ofta inte efterfrågan på arbetskraft med utbudet av arbetssökande från AMA. Vid upprepade tillfällen har företrädare för AMA också träffat Köpenhamns kommuns Jobcenter, dock utan att lyckas få till stånd ett löpande samarbete.

Inom ramen för den lokala överenskommelsen LÖK Gemensamma insatser, mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö anordnas mindre rekryteringsträffar för arbeten på andra sidan sundet. AMA och Arbetsförmedlingen har nyligen påbörjat ett samarbete med att aktivt uppvakta danska arbetsgivare i syfte att kunna förmedla arbeten i Danmark till arbetssökande i Malmö. Förtroendevald från Köpenhamns kommun har även kontaktat arbetsmarknads- och socialnämndens ordförande gällande en rekrytering åt en större restaurangkedja, med resultatet att AMA har fått ansvar för

att hålla i rekryteringen. Planen framåt är att ytterligare utveckla rekryteringsarbetet riktat till danska arbetsgivare.

Rekryteringsservice på AMA bedriver ett aktivt arbete för att minska avståndet mellan danska företag och arbetssökande Malmöbor. I arbetet används språkskattningsverktyg för att se till att språket inte blir en onödig barriär. Ett proaktivt arbete görs utifrån en kandidatbank för sökande som kan och vill jobba i Köpenhamn med omnejd. Genom att samarbeta med Københavns Erhvervshus nås arbetsgivare som specifikt önskar anställa arbetssökande Malmöbor. Utöver samarbete kring rekryteringar arbetar Rekryteringsservice med planering av rekryteringsträffar.

Mot bakgrund av ovan kan stadskontoret konstatera att arbetsmarknads- och socialförvaltningen på olika sätt arbetar med insatser och aktiviteter som syftar till att minska trösklarna för målgruppen att söka jobb i Danmark. Samtidigt behöver frågan också ses i rådande kontext med kvarvarande gränshinder i Öresundsregionen vilka motverkar möjligheterna som följer av en fullständigt integrerad arbetsmarknad.

I samarbetet inom Greater Copenhagen är Malmö stad en drivande part i arbetet för en ökad arbetsmarknadsintegration över Öresund. Arbetet utgår från en gemensam Arbetsmarknadscharter. Greater Copenhagen tar årligen fram en matchningsrapport om läget på arbetsmarknaden på den svenska respektive danska sidan, med fokus på kompetensförsörjningsbehov. Rapporten bygger på data från Statistiska centralbyrån, Arbetsförmedlingen och Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekryttering (STAR) och undersöker inom vilka branscher det finns en extra stor potential för matchning av arbetskraft över Öresund. Vidare driver Greater Copenhagen ett arbete som syftar till att underlätta för tredjelandsmedborgare att få tillgång till hela arbetsmarknadsregionen genom förändrat regelverk som möjliggör anställning på den andra sidan sundet.

En fungerade infrastruktur är också en förutsättning för att fler Malmöbor ska söka sig till den danska arbetsmarknaden. Tillsammans med andra skånska kommuner och Region Skåne driver Malmö stad på nationellt i frågan om en förbättrad transportinfrastruktur. Staden arbetar för att skapa förutsättningar för och få genomslag i nationell och regional planering av infrastrukturfrågor och särskilt i fråga om etablering av en Öresundsmetro. Övergripande handlar det om att skapa förståelse för gränsregionala frågor på nationell nivå och även insikt om Öresundsregionens betydelse för Sverige och Sveriges tillväxt.

Samtidigt som Malmö stad genom arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedriver ett arbete för att i samarbete med Arbetsförmedlingen och Köpenhamns kommun underlätta för arbetssökande Malmöbor att hitta ett jobb på andra sidan Öresund, och samtidigt som Malmö stad är drivande inom Greater Copenhagen, ser stadskontoret behov av att staden, tillsammans med relevanta aktörer, fortsätter att driva ett

påverkansarbete nationellt för förbättrade förutsättningar och möjligheter för arbetssökande i Malmö att söka och få jobb i hela geografien i Öresundsregionen.

5. Tillsammans med berörda förvaltningar utreda möjligheten att teckna sociala överenskommelser mellan Malmö stad och näringslivets aktörer i Malmö.

Stadskontoret har inhämtat information från förvaltningens upphandlingsenhet, från arbetsmarknads- och socialförvaltningen och från fastighets- och gatukontoret.

I Malmö stad bedrivs ett arbete med krav på sysselsättningsfrämjande åtgärder vid upphandling. Syftet är att arbetssökande som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden ska beredas en väg in i arbetslivet. Sysselsättningsfrämjande åtgärder kan bland annat handla om att leverantören erbjuder anställningar, praktik- eller traineeplatser till personer som står långt från arbetsmarknaden, under tiden ett avtalat uppdrag utförs för Malmö stad.

I de upphandlingar där det är lämpligt tar upphandlingsenheten med ett dialogkrav kring sysselsättningsfrämjande villkor. När avtal är tecknat meddelar upphandlingsenheten detta till arbetsmarknads- och socialförvaltningen som i sin tur inleder en dialog kring möjlighet till sysselsättning med avtalad leverantör. I vissa upphandlingar har kravet varit ett ska-krav och inte bara dialog. Det är bara lämpligt att använda det som ett ska-krav i de upphandlingar där man vet att det är lokala arbeten som ska utföras, som till exempel vid byggnation, anläggning och liknande.

Upphandlingsenheten håller också på att utveckla avtalstexter för att ytterligare öka möjligheterna att få in fler personer i arbete hos leverantörer.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens Arbetsmarknadsavdelning (AMA) driver arbetet med sysselsättningsfrämjande villkor i nära samarbete med flera andra förvaltningar. Förvaltningen hänvisar till framtagna rapporter: Sysselsättningsfrämjande villkor i Malmö stads upphandlingar, Rapport 2024.

Av rapporten framgår att det bedrivs ett strukturerat arbete inom Malmö stad och som de senaste åren kommit att involvera flera förvaltningar; arbetsmarknads- och socialförvaltningen, fastighets- och gatukontoret, serviceförvaltningen och stadskontoret. I dag sker ett samarbete med cirka 150 företag där de sysselsättningsfrämjande villkoren ingår i de upphandlade avtalen med Malmö stad. Intentionen i arbetet är att samverka med fler förvaltningar inom Malmö stad under kommande år samt fortsätta arbetet med nya samarbeten med bransch- och arbetsgivarorganisationer. Av rapporten framgår också att Malmö stads arbete inom området ligger långt fram jämfört med många andra av landets kommuner och att stadens förvaltningar samarbetar med kommunala, statliga och privata organisationer för erfarenhetsutbyte.

Vidare nämner arbetsmarknads- och socialförvaltningen Budgetuppdrag 2022 om att utveckla och stärka arbetet att få fler företagsetableringar i staden, där arbetsmarknads- och socialnämnden inlett ett samarbete med kommunstyrelsen, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden för att integrera stadens arbetsmarknadsinsatser i arbetet med företagsetableringar på nya verksamhetsområden. Förvaltningen hänvisar till information från ansvariga kontaktpersoner inom AMA om att samarbetet ännu inte resulterat i något konkret arbete. Förvaltningen ser att arbetet med sociala överenskommelser med näringslivet behöver utvecklas och att staden behöver upprätta en långsiktig plan för arbetet.

Stadskontoret har inhämtat information från fastighets- och gatukontoret om förvaltningen under 2024–2025 genomfört insatser som ligger i linje med förslaget om att teckna sociala överenskommelser med näringslivets aktörer. Fastighets- och gatukontoret har förmedlat följande:

- Överlåtelseköpeavtal och tomträttsavtal av fastighet där kommunen är fastighetsägare innehåller villkor som innebär att förvärvaren/tomträttshavaren förbinder sig att i anslutning till projektet genomföra ett aktivt arbete inom social hållbarhet. Arbetet ska leda fram till konkreta och uppföljningsbara åtgärder såsom exempelvis utökat dialogförfarande, arbetsmarknadsinsatser eller bidrag till det lokala stadslivet på andra sätt. Förvaltningen har hittills inte följt upp detta på ett systematiskt sätt.
- Fastighets- och gatukontorets upphandlingsenhet använder sysselsättningsfrämjande avtalsvillkor (dialogkrav i samarbete med ASF) i entreprenadupphandlingar, vilket fungerar väldigt bra.

Stadskontoret konstaterar att det i stadens förvaltningar bedrivs ett strukturerat arbete med avtal och klausuler vid upphandling av leverantörer som syftar till att främja social hållbarhet. Målgruppen är personer som på olika sätt har behov av stöd eller insatser. På så vis kan den sociala hållbarheten stärkas, genom minskad arbetslöshet och ökad kompetensförsörjning. Arbetet med sysselsättningsfrämjande åtgärder vid upphandling är samtidigt under utveckling för att involvera fler förvaltningar och verksamheter.

Stadskontoret konstaterar också att förvaltningarna visar på behov av att följa upp och utveckla arbetet med sociala överenskommelser med näringslivet. En del som nämns handlar om att integrera arbetsmarknadsinsatser i arbetet med företagsetableringar i nya verksamhetsområden. En annan del handlar om arbetet med villkor i avtal av fastighet som innebär att förvärvaren/tomträttshavaren förbinder sig att i anslutning till projektet genomföra ett aktivt arbete inom social hållbarhet. Stadskontoret instämmer i att arbetet med sociala överenskommelser med näringslivet behöver utvecklas och att en långsiktig plan för arbetet behövs.

Stadskontoret förordar att kommunstyrelsen beslutar att godkänna rapporteringen samt att ge stadskontoret i uppdrag att samordna och utveckla arbetet med möjliggörande av testbäddar och demonstrationsmiljöer i Malmö.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare

Kristina Olsson Enhetschef

Micael Nord Avdelningschef